

Notat – Oslo 31.03.08
Til: NLF - ledelse
Fra: NLF- Vernekoordinator
Emne: Nattarbeid

I forbindelse med Høringsforslaget til forskrift om arbeidstid for lokomotivførere og personell i grensekryssende jernbanetraffikk - implementering av rådsdirektiv 2005/47/EF, vil jeg av sikkerhetsmessige årsaker påpeke viktigheten av å begrense arbeidsgivers mulighet for å benytte lokomotivførere til å utføre nattarbeide.

De viktigste argumentene mot nattarbeid finnes i de forskningsstudiene som er gjort på området. Og det er disse forskningsresultatene som i første rekke må danne grunnlag for det lov- og regelverk som gjelder og har også vært en viktig motivasjonsfaktor for forbundet, når det gjelder inngåelse av arbeidstidsavtaler med de forskjellige jernbaneselskap.

Når mengde nattarbeid skal fastsettes for lokomotivførere, er det svært viktig å ha full forståelse for at, de spesielle arbeidsoppgaver denne yrkesgruppen faktisk utfører, har et stort skadepotesial, hvis den enkelte lokfører utfører en feilhandling. Arbeidsoppgavene, kompetanse- og helsekravene for lokomotivførere er derfor i detalj lov- og regelstyrt på en rekke andre områder.

Det er særdeles viktig at alle lover og regler en lokfører må forholde seg til blir pedagogisk og logisk tilrettelagt. Slik at de blir lettere å akseptere og oppfattes i en sammenheng, for den enkelte.

Av lovverk som har betydning kan nevnes:

Jernbaneloven:
Helsekravforskriften

§ 10. Sykdom m.m.

Avholdpliktforskriften (kommetardelen)

§ 3 a. (*Alkoholpåvirkning mv.*)

Arbeidsmiljøloven:

§ 1-1. Lovens formål

§ 4-1. Generelle krav til arbeidsmiljøet

Forskning

Det finnes en mengde forskning på området natt- skiftarbeid og hvilken risiko dette kan medføre. Nattarbeid har i følge forskningsrapporter konsekvenser på en rekke områder, som prestasjonsevnen, årvåkenheten, sosialt liv, generell trivsel og utvikling av sykdommer. For lokomotivførere må vi allikevel anse faren ved økt risiko for ulykker som mest alvorlig, fordi skadepotensialet er så vidt stort.

På Arbeidstilsynets nettsider finnes det en rekke linker til artikler som omtaler problematikken om nattarbeid. I tillegg finnes det også utenlandske forskningsrapporter som konkret omtaler lokomotivføreres arbeidsmiljø og som påpeker viktigheten av å planlegge raske skifter mellom dag- kvelds- og nattskift og begrense antall netter i trekk.

Her er noen henvisninger:

NOU 1979: 56 Skift- og turnusarbeid. - Avgitt 1979, til kommunal- og arbeidsdepartementet 21. september

Rapport: Arbeidsmiljø og helse hos norske lokomotivførere – Utgitt 1995, av Seksjon for Arbeidsmedisin Universitetet i Bergen.

Rapport: Impact of Shiftwork and Fatigue on Safety. (Visual and Mental Acuity in train drivers wich included a review of shiftwork and fatigue). - Utgitt 2000, av Simon Folkard, professor of Psychology, University of Wales, Swansea

Rapport: Lokförarens arbetssituation med fokus på arbetstider, sömn, stress och säkerhet – Stressforskningsrapport nr 292. - Utgitt 2000, av Institutet för Psykosocial Medicin, Avdelingen för Stressforskning, Karolinska Institutet Stockholm.

Rapport: A controlled intervention study on the effects of a very rapidly forward roating shift system on sleep – wakefulness and well-being among young and elderly shift workers. - Utgitt 2002, av Brain Work Research Center. Finnish Institute of Occupational Health, Department of Physiology – Helsinki

Rapport: The amount of sleep obtained by locomotive engineers; effects of break duration and time of break onset. - Utgitt 2003, av University of South Australia, centre of sleep research.

Rapport om lokomotivføreres arbejdstider og sikkerhed (side 5) - Utgitt 2005, av Roger Persson, Nis Hjortskov Jensen, Anne Helene Garde og Nils Fallentin.
(www.arbejdsmiljoforskning.dk)

Rapport Arbejdstider, søvn og sikkerhed 2006 (side 17) - Rapport Natarbejde, hva gør det ved dig? og hva kan du gøre ved det? - Utgitt 2006, av Arbejdsmiljøinsitutet i Danmark
(www.ami.dk)

